

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 130/04-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. P., CSc., bytom N. Z., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 1244/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. P., CSc., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. februára 2004 doručená sťažnosť Ing. M. P., CSc., bytom N. Z. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 1244/01 o výkon exekúcie na vymoženie pohľadávky oprávneného Konsolidačnej banky, štátneho peňažného ústavu, Cintorínska 21, Bratislava

(právnym nástupcom sa stala Slovenská konsolidačná, a. s.) vo výške 7 343 051,90 Sk s prísl. na základe exekučného titulu – platobného rozkazu Krajského súdu v Nitre č. k. 16 Cb 163/99-25 zo 16. novembra 1999.

Podľa tvrdenia sťažovateľa 28. mája 2001 nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu č. k. 10 Er 641/00-44 z 21. mája 2001, ktorým v exekúcii oprávneného Konsolidačnej banky Bratislava proti sťažovateľovi (povinnému) na vymoženie 7 343 051,90 Sk s prísl. rozhodol tak, že exekúciu zastavil. Dňa 30. mája 2001 sa začala exekúcia v prospech oprávneného Konsolidačnej banky Bratislava vedená pod sp. zn. 9 Er 1244/01, a to na základe rovnakého exekučného titulu ako v predchádzajúcej exekúcii (vedenej pod sp. zn. 10 Er 641/00). Dňa 10. októbra 2003 povinný (sťažovateľ) podal návrh na zastavenie exekúcie vedenej pod sp. zn. 9 Er 1244/01 z dôvodu, že v návrhu na exekúciu je nesprávne označenie povinného a Exekučný poriadok nepripúšťa možnosť opakovania exekúcie po jej právoplatnom skončení. Dňa 1. decembra 2003 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie okresného súdu č. k. 9 Er 1244/01-140, EX 348/2001 z 26. novembra 2003, ktorým okresný súd návrh povinného (sťažovateľa) na zastavenie exekúcie zamietol. Dôvodom na zamietnutie návrhu na zastavenie exekúcie bolo to, že okresný súd nemal pochybnosť o právnej subjektivite účastníkov konania. Okresný súd ďalej poukázal na to, že zastavenie predchádzajúcej exekúcie, keď exekučný titul nebol splnený, neprekáža tomu, aby po zastavení exekúcie sp. zn. 10 Er 641/00 podal oprávnený nový návrh na vykonanie toho istého exekučného titulu.

Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že okresný súd napriek jeho námietkam (nesprávne označenie povinného v návrhu na exekúciu a prekážka res iudicata) návrh na zastavenie exekúcie zamietol uznesením č. k. 9 Er 1244/01-140, EX 348/2001 z 26. novembra 2003.

Sťažovateľ žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 000 Sk z dôvodu, že boli porušené jeho základné práva a ak sa bude pokračovať v exekúcii, hrozí, že príde o svoj majetok, hrozí mu škoda vo výške vymáhanej istiny, príslušenstva a trov

exekúcie a vzniká tu podľa neho aj nemajetková ujma tým, že sa domáha pokojného života a nie je ochotný trpieť „svojevôľu štátnych orgánov“.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26. 11. 2003, č. k. 9 Er 1244/01-140, bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivú súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a/alebo právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26. 11. 2003, č. k. 9 Er 1244/01-140, zrušuje.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 15.000.000,- Sk.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Namietat' porušenie svojich práv v konaní pred ústavným súdom sú totiž oprávnené len tie fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré splnili všetky zákonné podmienky spojené s nadobudnutím a uplatňovaním takýchto práv. Z konania o ústavnej sťažnosti sú preto vylúčené také návrhy, keď sťažovateľ nesplnil niektorú zo zákonných podmienok potrebnú pre vznik právneho vzťahu, porušenie ktorého namietal na ústavnom súde. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu

príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namietal (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej alebo právnickej osoby (I. ÚS 35/98). U sťažovateľa k takejto situácii nedošlo. Sťažovateľ sa obrátil so svojím návrhom na zastavenie exekúcie na všeobecný súd, ktorému rozhodovanie o tomto návrhu bezpochyby patrí. Okresný súd neodmietol zaoberať sa vecou sťažovateľa. Vzhľadom na to nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť prístup k súdu a rovnaké právne postavenie v konaní pred súdom každému, kto žiada o ochranu tých svojich záujmov chránených právnym poriadkom, ktoré štát zveril do právomoci súdnej moci (II. ÚS 26/96). Ochranou zaručenou čl. 46 ods. 1 ústavy sa nikomu nesľubuje, že spor, ktorý predložil súdu na rozhodnutie, sa skončí právoplatným rozhodnutím v prospech žalobcu (II. ÚS 71/97).

Čl. 6 ods. 1 dohovoru upravuje právo na spravodlivé súdne konanie. Právo, aby vec bola prejednaná spravodlivo, je jednou, i keď zrejme ústrednou zložkou širšieho pojmu práva na spravodlivý proces popri iných zárukách, ktoré sú obsahom tohto všeobecného pojmu. Právo na spravodlivý proces je tvorené radom ďalších práv a záruk. Najhlavnejšie z nich sú princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórneho prejednávania veci, právo byť

prítomný na konaní a osobne sa vyjadriť k svojej záležitosti. Medzi jednotlivými zložkami práva na spravodlivé prejednanie veci je úzka súvislosť a vzájomná podmienenosť. Právo na spravodlivé prejednanie veci sa vzťahuje na každé konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskom práve alebo záväzku. Nejde o porušenie práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Čl. 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu na uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov pred súdom. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup na súd, pričom k nemu sa pridávajú záruky, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci.

Okresný súd rozhodol súladne so zákonom, keď zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie, pretože v návrhu bolo uvedené meno, priezvisko, bydlisko a aj IČO povinného (sťažovateľa), a teda nebola tu pochybnosť o právnej subjektivite povinného (sťažovateľa). Taktiež námietka sťažovateľa, že tu ide o prekážku *res iudicata* a exekúcia vedená pod sp. zn. 9 Er 1244/01 mala byť zastavená z dôvodu, že ten istý exekučný titul už bol predmetom exekúcie, ktorá bola právoplatne zastavená uznesením č. k. 10 Er 641/00-44 z 21. mája 2001, nie je dôvodná. O prekážku veci právoplatne rozhodnutej by išlo, ak by došlo v rámci exekúcie vedenej pod sp. zn. 10 Er 641/00 k splneniu exekučného titulu a podal by sa nový návrh na exekúciu. V tomto prípade nedošlo k splneniu exekučného titulu, pretože exekúcia vedená pod sp. zn. 10 Er 641/00 bola zastavená z dôvodu procesných nedostatkov (poverenie na vykonanie exekúcie vydal Krajský súd v Nitre, ktorý nebol vecne príslušný, čo je uvedené v uznesení okresného súdu č. k. 10 Er 641/00-42 z 9. apríla 2001). Preto ak sa podal nový návrh na uskutočnenie exekúcie a poverenie už vydal vecne príslušný okresný súd, nie je tu dôvod na zastavenie exekúcie z dôvodu prekážky veci právoplatne rozhodnutej.

Na základe sťažnosti dospel ústavný súd k záveru, že nedošlo k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 1244/01 o výkon exekúcie. Nejde o porušenie vyššie uvedených práv, ak sa sťažovateľ domnieva, že všeobecný súd by mal vyhovieť jeho návrhu na zastavenie

exekúcie, ak všeobecný súd rozhodne v súlade s právnym poriadkom a jeho návrh v dôsledku toho zamietne. V danom prípade nebol dôvod na zastavenie exekúcie, preto nedošlo ani k porušeniu základných práv sťažovateľa.

Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie advokáta na zastupovanie v konaní o jeho sťažnosti, pričom svoju žiadosť odôvodnil tým, že sú u neho predpoklady na oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 138 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) z dôvodu, že poberá iba štátne sociálne dávky a nemá žiaden iný príjem ani majetok.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 30 a § 138 ods. 1 OSP môže ústavný súd ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu jej práva. Tieto tri predpoklady na ustanovenie zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti znamená, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a preto ústavný súd neustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu.

V súčasnosti nemožno zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti odstrániť. Preto ústavný súd neskúmal splnenie ostatných procesných podmienok.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2004